

R A P P O R T Nr. 115

IAO – Rapport over het tijdvak 1 juni 2016 - 31 mei 2019, uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976

16 juli 2019

3.081

R A P P O R T

over het tijdvak 1 juni 2016 - 31 mei 2019, uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan het

VERDRAG OVER DE TRIPARTIETE RAADPLEGINGEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ARBEIDSNORMEN, 1976

waarvan de formele ratificatie op 30 september 1982 werd geregistreerd.

x x x

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

A. INLEIDING

Op 26 april 2019 heeft de heer G. DE POORTER, voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Nationale Arbeidsraad verzocht om overeenkomstig het IAO-verdrag nr. 144 een vereenvoudigd rapport over het voornoemde verdrag op te stellen voor de periode van 1 juni 2016 tot 31 mei 2019.

Dat rapport moet uiterlijk 31 augustus 2019 klaar zijn.

De commissie Internationale Arbeidsorganisatie werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

Op verslag van die commissie heeft de Raad zijn goedkeuring gehecht aan het volgende rapport, dat werd opgesteld in antwoord op het bovengenoemde verzoek.

B. DRAAGWIJDTE VAN HET VERZOEK

Op grond van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie moet België ieder jaar een rapport voorleggen over de maatregelen die werden genomen om bepaalde internationale arbeidsverdragen die het heeft geratificeerd, ten uitvoer te leggen.

De rapporteringscyclus over de geratificeerde verdragen betreft dit jaar met name het verdrag nr. 144 over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976. De Raad dient zodoende een vereenvoudigd rapport op te stellen over dat verdrag. Dat rapport moet de volgende verduidelijkingen aanbrengen:

- eventuele nieuwe wetgevende of andere maatregelen die van invloed zijn op de toepassing van het verdrag in kwestie;
- statistische gegevens of andere inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag.

Ter herinnering, het advies van de Raad wordt gevraagd in het kader van het protocol van 31 augustus 1983 gesloten tussen de minister van Tewerkstelling en Arbeid en de Nationale Arbeidsraad betreffende de toepassing van IAO-verdrag nr. 144.

C. RAPPORT

1. Eventuele wijzingen in de wetgeving en het gebruik, die de toepassing van het verdrag beïnvloeden

De representatieve organisaties voor de toepassing van verdrag nr. 144 zijn dezelfde gebleven. Ze groeperen de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde organisaties:

- Interprofessionele werkgeversorganisaties:
 - * het Verbond van Belgische Ondernemingen;

- * de *Union des Classes Moyennes* en de Unie van Zelfstandige Ondernemers voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO;
 - * de professionele landbouworganisaties;
 - * de Unie van socialprofitondernemingen.
- Interprofessionele werknemersorganisaties:
- * Algemeen Christelijk Vakverbond van België;
 - * Algemeen Belgisch Vakverbond;
 - * Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

2. Inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag

Sinds enkele jaren is de praktijk met betrekking tot de toepassing van verdrag nr. 144 in België licht gewijzigd. Ter herinnering, in zijn rapport nr. 96 van 4 mei 2016 over de toepassing van verdrag nr. 144, heeft de Raad het verloop van de denkoefening geschetst die in nauwe samenwerking met het voor werkgelegenheid bevoegde bestuur leidde tot de stroomlijning van de terugkerende rapporteringsprocessen m.b.t. de geratificeerde en niet-geratificeerde verdragen, en daarbij ter illustratie de belangrijkste stappen uiteengezet van de werkmethode die werd ontwikkeld in het kader van het rapporteringsproces betreffende de geratificeerde verdragen.

Die aanpassing van de werkmethode moet een nieuwe dynamiek geven aan de processen, die gericht is op het vervroegen van de interne raadplegingsprocedures van de betrokken federale overheden en deelstaten en het vroegtijdig betrekken van de nationale sociale partners; van bij de doorvoering ervan is het de bedoeling dat de regering input krijgt voor de te verschaffen antwoorden en dat er gestreefd wordt naar een betere synergie van de standpunten, waarbij de transparantie en de efficiëntie van de tripartiete raadplegingsprocedure in ruime zin zouden worden verbeterd, met aandacht voor de mogelijkheden en de beperkingen in verband met de oefening.

Ondanks de inspanningen die gedurende die laatste drie jaren door de overheidsdiensten werden geleverd om het raadplegingsproces vlotter te laten verlopen en aan kwaliteit te laten winnen, stelt de Raad echter vast dat talrijke struikelblokken het goede verloop van de oefening blijven afremmen.

Dat geldt heel in het bijzonder voor de terugkerende rapporteringsprocedures. Door de soms enorm ruime en dan weer zeer gedetailleerde strekking van de gestelde vragen is er telkens opnieuw een krachttoer van de overheidsdiensten nodig om erop te antwoorden. Die kan bestaan in het opzetten van omvangrijke studies over het thema of in een grote opzoeking van gegevens, taken die de overheidsdiensten niet altijd aankunnen wegens te weinig personeel op de dossiers.

De Raad onderschrijft de moeilijkheden waarmee de overheidsdiensten, en bijgevolg ook de sociale partners die in laatste instantie worden geraadpleegd, worden geconfronteerd.

De Raad herhaalt dan ook zijn oproep aan het Internationaal Arbeidsbureau om grondig na te denken over de rapporteringsprocessen en om de oefeningen aan de basis van de raadplegingen te stroomlijnen opdat lidstaten zoals België, die behoren tot de voortrekkers in de steun aan de door de IAO opgestarte processen, niet worden benadeeld.

Hij verwijst in dat verband naar zijn verschillende voorgaande rapporten (rapporten nr. 89, nr. 93, nr. 96, nr. 105, nr. 111 ...).

Die oproep wordt met des te meer nadruk herhaald aangezien een dergelijke denkoefening zou toelaten om tegemoet te komen aan de eeuwfeestverklaring van de IAO voor de toekomst van de arbeid die in haar deel IV, A nogmaals het belang bevestigt van een efficiënt en gezaghebbend toezicht op de toepassing van de internationale arbeidsnormen.

3. Statistische gegevens of andere inlichtingen en mededelingen wanneer die door het verdrag worden voorgeschreven

Gedurende de periode van 1 juni 2016 tot 31 mei 2019, werd het advies van de Raad gevraagd, en heeft hij adviezen en rapporten uitgebracht over de volgende vraagstukken:

a. Ter voorbereiding van de 106de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2017):

- Rapport van de commissie van deskundigen voor de toepassing van de normen:

Rapport III (B) – Rapport uitgebracht ter aanvulling van de overeenkomstig de bepalingen van artikel 19 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie door de Belgische regering uitgebrachte rapporten betreffende de maatregelen genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de niet-geratificeerde verdragen: Jaarlijkse follow-up van de Verklaring van de IAO inzake de fundamentele principes en rechten op het werk (Artikel 19, § 5 e) van het IAO-Statuut) – Afschaffing van gedwongen arbeid – Protocol van 2014 bij het verdrag betreffende de gedwongen arbeid, 1930;

- Opheffing van vier internationale arbeidsverdragen en intrekking van twee internationale arbeidsverdragen - Rapport VII (1) (advies nr. 1.999 van 25.10.2016);

b. Ter voorbereiding van de 107de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2018):

- Een einde stellen aan geweld en pesterijen tegen vrouwen en mannen in de arbeidswereld - Rapport V (1) (advies nr. 2.055 van 24.10.2017);
- Opheffing van zes internationale arbeidsverdragen en intrekking van drie internationale arbeidsaanbevelingen - Rapport VII (1) (advies nr. 2.045 van 18.07.2017)

- Rapport van de commissie van deskundigen voor de toepassing van de normen:
 - * Rapport III (A) - Rapport uitgebracht ter aanvulling van de door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie uitgebrachte rapporten betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen – rapporteringscyclus 2018 (rapport nr. 111 van 24.07.2018);
 - * Rapport III (B) – Rapporten uitgebracht ter aanvulling van de overeenkomstig de bepalingen van artikel 19 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie door de Belgische regering uitgebrachte rapporten betreffende de maatregelen genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de niet-geratificeerde verdragen;
 - * Alomvattende studie 2019 betreffende de aanbeveling (nr. 202) over de socialebeschermingssokkels (advies nr. 2.064 van 28.11.2017);
 - * Jaarlijkse follow-up van de Verklaring van de IAO inzake de fundamentele principes en rechten op het werk (Artikel 19, § 5 e) van het IAO-Statuut) – Afschaffing van gedwongen arbeid – Protocol van 2014 bij het verdrag betreffende de gedwongen arbeid, 1930 (advies nr. 2.100 van 23.10.2018).
- c. De Raad heeft zich bovendien uitgesproken over de volgende vraagstukken:
 - IAO - Voorlegging aan het parlement van aanbeveling nr. 205 betreffende de werkgelegenheid en het waardig werk voor de vrede en de weerbaarheid, goedgekeurd tijdens de 106de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (Genève, juni 2017)
- d. Ten slotte heeft de Raad zich tijdens de verslagperiode uitgesproken over de volgende thema's:
 - Rapport over de uitvoering van het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen (rapport nr. 96 van 4 mei 2016);
 - Ratificatie van de IAO-verdragen – Ondersteuning van de lopende procedures (advies nr. 2.038 van 23.05.2017);

- De Raad is nauw betrokken bij de activiteiten omtrent het eeuwfeest van de IAO.

Hij heeft in dat verband advies nr. 2.009 van 07.12.2016 over het eeuwfeest van de IAO – de toekomst van de arbeid uitgebracht.

De sociale partners hebben zich bovendien bij twee seminaries (2016 en 2019) die door de FOD Werkgelegenheid werden georganiseerd omtrent de toekomst van de IAO ten volle ingezet op inhoudelijk vlak door te zorgen voor een constructieve en aanvullende denkoefening die als input diende voor de werkzaamheden in het verlengde van dat evenement.

BIJLAGE

Adviezen en rapporten van de Nationale Arbeidsraad in de periode van 1 juni 2016 tot 31 mei 2019

1. Advies nr. 1.999 van 25 oktober 2016
2. Advies nr. 2.007 van 22 november 2016
3. Advies nr. 2.009 van 7 december 2016
4. Advies nr. 2.038 van 23 mei 2017
5. Advies nr. 2.045 van 18 juli 2017
6. Advies nr. 2.055 van 24 oktober 2017
7. Advies nr. 2.064 van 28 november 2017
8. Advies nr. 2.086 van 22 mei 2018
9. Advies nr. 2.100 van 23 oktober 2018
10. Rapport nr. 96 van 4 mei 2016
11. Rapport nr. 111 van 24 juli 2018
